

**UCHWAŁA NR LVII/303/22
RADY GMINY NIEDRZWICA DUŻA**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Niedrzwica Duża na lata 2023-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 oraz 1561) oraz art. 6 ust. 2, pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. ,poz.1249) uchwała się co następuje:

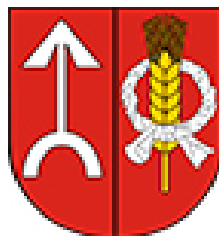
§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Niedrzwica Duża na lata 2023-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Rafał Dziekanowski

***Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Pomocy Ofiarom
Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Niedzwica Duża
na lata 2023-2027***

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	3
2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.....	6
3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.....	10
4. Cele, działania, adresaci, sposoby realizacji.....	14
5. Realizacja Programu.....	16
6. Finansowanie Programu.....	20
7. Monitoring i sposób kontroli realizacji Programu.....	20

1. Wprowadzenie

Rodzina zajmuje centralne miejsce w każdym społeczeństwie. Nie istotne, czy ma charakter formalny czy nie. Rodzina stanowi wartość dla wszystkich. Jej specyficzne walory sprawiają, że jest celem życiowym, dążeniem, pragnieniem. Być w rodzinie i mieć rodzinę to naturalna i najważniejsza potrzeba każdego człowieka.

W przypadku pojawienia się dysfunkcji w rodzinie nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny są coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Aktualnie w zmieniającej się nieustannie rzeczywistości społecznej coraz częściej w rodzinach występują sytuacje kryzysowe. Jednym ze struktur kryzysu rodziny jest występowanie różnych form przemocy, które są realnym zagrożeniem dla bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz dobrostanu psychicznego jednostki.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do zdiagnozowania. Występuje zarówno w rodzinach wykluczonych społecznie jak i w rodzinach uznawanych w społeczeństwie za prawidłowo funkcjonujące. To problem przez wiele lat ukrywany. Z uwagi na dużą skalę występowania przemocy w rodzinie, jak również na jej dewastacyjny charakter w wymiarze jednostkowym i społecznym, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest jednym z zadań pomocy społecznej. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie zostało uregulowane w aktach prawnych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249), określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz wobec osób stosujących tę przemoc, realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Powyższa ustawa nakłada konkretne zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego: gminę, powiat, województwo.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 wyżej wskazanej ustawy do zadań własnych gminy w powyższym zakresie należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Zespół Interdyscyplinarny na terenie Gminy Niedrzwica Duża został powołany zarządzeniem przez Wójta Gminy i funkcjonuje od 20 lipca 2011 r. Szczegółowe warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego określa Załącznik do Uchwały Rady Gminy Nr V/31/11 z dnia 31.03.2011 r.

W związku z tym, że realizacja poprzedniego Programu dobiegła końca wraz z końcem 2022 roku zostało konieczne opracowanie nowego. Zadanie to powierzono Zespołowi Interdyscyplinarnemu działającemu na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Niedrzwica Duża.

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 roku, poz. 1249),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700),
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265, 1812),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2025,
- Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2027,
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447, 1700).

Niniejszy dokument jest spójny z programami wyższego szczebla to jest: Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2025 i Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022. Przedłożony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Niedzwica Duża na lata 2023-2027 wpisuje się w cel główny Wojewódzkiego Programu, tj. zmniejszenie rozmiarów i skutków przemocy w rodzinie w województwie lubelskim poprzez budowanie spójnego i efektywnego systemu zapobiegania temu zjawisku. Opiniowany przez Zespół program zawiera charakterystykę i diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie, cele i działania, źródła finansowania, a także sposób monitoringu i kontroli realizacji Programu.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

W ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie została zawarta definicja zjawiska przemocy w rodzinie. Zgodnie z treścią art. 2 pkt 2 w/cyt. ustawy przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste – członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie wykracza poza normy społeczne i zasady relacji interpersonalnych, charakteryzuje ją:

1. intencjonalność – działanie sprawcy jest zamierzone, ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary,
2. dysproporcja sił – występuje przewaga siły ze strony sprawcy przemocy nad ofiarą,
3. naruszenie praw i dóbr osobistych – sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, również w jej osobistą wolność,
4. szkody i cierpienie ofiary – zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary.

Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają

prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy w rodzinie, ale nie możemy stwierdzić, że są jej przyczyną. Należą do nich:

1. Czynniki wewnętrzne (osobowość, urazy i choroby psychiczne, charakteropatie, fizjologia – nieodpowiednia regulacja hormonalna, itp., niedojrzałość emocjonalna i inne);
2. Czynniki zewnętrzne (wśród których wyróżnić można złą sytuację rodzinną i ekonomiczną, autokratyczny styl wychowania, brak zatrudnienia, nieodpowiednie wzorce przekazane przez otoczenie);

Bardziej szczegółowo możemy przedstawić te czynniki następująco:

1. czynniki biologiczne (temperament, uszkodzenia Ośrodkowego Układu Nerwowego, urazy, organiczne uszkodzenia mózgu – trudności adaptacyjne człowieka, padaczka skroniowa – napady niosą za sobą stany zmienionej świadomości, amnezje, agresywne i impulsywne zachowania);
2. czynniki psychologiczne (zaburzenia osobowości – osobowość nieprawidłowa, charakteropatie, zaburzenia kontroli emocjonalnej i kontroli zachowań, stres, frustracja, silne negatywne emocje, chłód emocjonalny, przeżycia traumatyczne – np. bycie ofiarą, świadkiem przemocy);
3. czynniki środowiskowe (niski status socjoekonomiczny, izolacja społeczna rodziny, stres związany z brakiem zatrudnienia, itp.);
4. czynniki społeczno – kulturowe (przemoc jako wzorzec przekazywany z pokolenia na pokolenie – np. koncepcja przemocy jako władzy patriarchalnej – przemoc jako forma kontrolowania, wymuszania posłuszeństwa, akceptowane narzędzie, którym mogą posługiwać się zwykle mężczyźni);
5. substancje chemiczne (alkohol, narkotyki – wyzwalają agresję, stymulują i pobudzają do działania, jednocześnie osłabiając zdolność do samokontroli).

Przemoc w rodzinie można rozpatrywać nieco z innej perspektywy. Przemoc bowiem pojawia się bez względu na wymienione wyżej czynniki. Okazuje się, że może być skutecznym narzędziem kontroli i podporządkowania pozostałych członków rodziny. W naszym kraju przemoc nadal jest zjawiskiem „ukrytym”, gdyż zdarzenia te często

występują w zaciszu domowym, które jest odizolowane i nikt nie wie, co dzieje się za zamkniętymi drzwiami lub też społeczeństwo nie interesuje się wewnętrznymi sprawami rodziny.

W oparciu o literaturę dotyczącą zjawiska przemocy w rodzinie wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

1. Przemoc fizyczna, czyli każde zachowanie, którego celem jest zadanie bólu fizycznego, uszkodzenie ciała, pogorszenie zdrowia lub pozbawienie życia ofiary.
2. Przemoc psychiczna, czyli każde zachowanie, którego celem jest zmniejszenie poczucia własnej wartości, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem.
3. Przemoc seksualna, czyli każde zachowanie mające na celu zmuszenie ofiary do podjęcia współżycia lub niechcianych zachowań seksualnych bądź zdeprecjonowanie jej seksualności.
4. Przemoc ekonomiczna, czyli każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
5. Zaniechywanie, czyli pozbawienie elementarnej opieki lekarskiej, głodzenie lub wykorzystywanie dzieci, osoby starsze, chore.

Wszystkie zdarzenia i przejścia związane z wystąpieniem przemocy powodują psychiczny uraz. Występuje wówczas Zespół Stresu Pourazowego (PTSD). Może być on efektem jednorazowego wydarzenia lub też konsekwencją powtarzającej się spirali przemocy, wielokrotnych nadużyć i aktów (przy czym urazy te będą się różnić formą oraz trwałością). Osoby będące ofiarami przemocy charakteryzują się nadmierną czujnością, zewsząd wyczekują sytuacji zagrożenia, są nadmiernie pobudzone, czego efektem są również koszmary senne oraz dolegliwości psychosomatyczne. Takie traumatyczne wydarzenia mogą również niszczyć kontakty społeczne, przyjaźń oraz miłość i przywiązanie do rodziny. Występuje również często pewna nieudolność w stosunku do osób krzywdzących: od wycofania się do rozpaczliwego poszukiwania kontaktu z taką osobą. System ochrony osoby doświadczającej przemocy zwykle załamuje się, staje się ona bezbronna i uległa, towarzyszy jej poczucie zniechęcenia, zmęczenia fizycznego i psychicznego oraz rezygnacji

we wszystkich sferach życia. Mogą również wystąpić stany tzw. zawężenia, czyli stany zmiany świadomości (stan ten jest swego rodzaju ucieczką przed rzeczywistością), które przypominają trans hipnotyczny. Występuje wówczas rezygnacja, obniżenie inicjatywy oraz krytycznego osądu, oderwanie od rzeczywistości, a nawet zmiany w odczuwaniu (odrętwienia) oraz zaburzone poczucie rzeczywistości (czasu, miejsca, depersonalizacje). Osoby, które doznały przemocy przejawiają również zaburzenia regulacji emocji. Nie radzą sobie z wybuchami agresji, występowaniem gniewnych dysforii, innym razem natomiast wyrażają niechęć do jakichkolwiek form przemocy. Towarzyszy im również wzmożone napięcie oraz nerwowość. Objawy te nasilają się i utrwalają w sytuacji powtarzających się napadów i ataków przemocy. W chwili kiedy jednostka dochodzi do przekonania, że nie może nic zrobić i nie ma wpływu na sytuację popada w stan biernej rezygnacji. Stąd brak chęci i współpracy osób doznających przemocy ze specjalistami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

Diagnozą zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Niedrzwica Duża zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół zastosował metodę analizy SWOT chcąc pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Analiza ta pozwala na w miarę przejrzyste wyodrębnienie kluczowych czynników mających wpływ na rozwój sfery społecznej. W metodzie tej wykazuje się czynniki wewnętrzne, tj. silne i słabe strony oraz czynniki zewnętrzne, tj. szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu. Oto jej wyniki:

Analiza SWOT	
<p>Mocne strony Zasoby instytucjonalne gminy: Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści (psycholodzy, terapeuta ds. uzależnień, radcy prawni); Placówki oświatowe; Placówki ochrony zdrowia; Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne;</p>	<p>Słabe strony Trudności w dokonywania diagnozy potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej; Brak stałego dostępu do hostelu dla osób stosujących przemoc, dającemu możliwość odizolowania od ofiar; Brak rozwiniętej infrastruktury socjalnej gminy (mieszkań chronionych); Brak całodobowej lokalnej infolinii dla rodzin w kryzysie, w tym związanym z przemocą w</p>

<p>Kluby środowiskowe i świetlice szkolne; Specjalistyczna kadra; Gotowość do współpracy instytucji; Znajomość środowiska zagrożonego i wykluczonego społecznie; Współpraca między instytucjami: (dobre praktyki); Rozpowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych z profilaktyki w tym z przemocy; Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Niedzwica Duża na lata 2021 – 2027, uwzględniająca problem przemocy w rodzinie; Umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału kadrowego w realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy.</p>	<p>rodzinie; Brak łatwego dostępu do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (najbliższa lokalizacja Lublin); Brak grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy; Brak zaufania ze strony ofiar przemocy do instytucji oraz strach przed opinią społeczną; Mentalność ukierunkowana na świadome niedostrzeganie problemu przemocy; Brak możliwości zabezpieczenia małoletnich bezpośrednio w sytuacji zagrożenia; Brak psychologa dziecięcego w ramach bezpośredniej interwencji w trakcie sytuacji przemocowej; Zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy; Brak możliwości realizacji postanowień Sądu; Brak dostępu do bezpłatnej terapii rodzinnej Brak środka przymusu do udziału sprawców w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych (brak zapisów w wyrokach sądowych); Brak środków finansowych;</p>
<p>Szanse Stale doskonaląca swoje umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny; Wprowadzenie w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia wykonawczego; Projektowane zmiany w przepisach prawnych stwarzające warunki do skutecznego niesienia pomocy osobom i rodzinom w kryzysie; Zmiany ogólnopolskie w polityce prorodzinnej. Włączanie się w kampanie przeciwdziałania przemocy w rodzinie przedstawicieli władz samorządowych, organizacji pozarządowych, Kościoła itp. Wzrost świadomości zarówno wśród kadr instytucji jak i społeczności lokalnej w kwestii działań nakierowanych na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; Zmiana postaw społecznych; Możliwość pozyskania środków finansowych z zewnętrznych źródeł; Liczne akcje informacyjno – edukacyjne, kampanie medialne ogólnopolskie i gminne mające na celu zmianę świadomości społeczeństwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;</p>	<p>Zagrożenia Obojętność społeczna wobec przemocy w rodzinie; Bierność rodzin w rozwiązywaniu problemów. Negatywne wzorce zachowań społecznych. Istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy; Problemy alkoholowe członków rodzin. Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną; Niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów; Nadużywanie zawieszenia kar; Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; Osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak umiejętności pozyskania wsparcia; Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy; Wtórna wiktymizacja.</p>

Włączenie się w propagowanie idei przeciwdziałania przemocy w rodzinie lokalnej prasy; Wdrażanie w życie programów profilaktycznych, których adresatami są dzieci i młodzież.

Zespół Interdyscyplinarny w okresie od czerwca do września 2022 roku w szkołach z terenu Gminy Niedrzwica Duża przeprowadził ankietę wśród uczniów i rodziców, której celem było sprawdzenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz wiedzy na temat możliwości otrzymania pomocy w tym zakresie. W badaniu wzięło udział 136 rodziców w tym 114 kobiet i 22 mężczyzn oraz 82 uczniów w tym 33 dziewczynki i 45 chłopców, natomiast 4 osoby nie zaznaczyły odpowiedzi dotyczącej płci. Wśród dorosłych osób ankietowanych nie było osób z wykształceniem podstawowym, natomiast 10,56 % stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym, z wykształceniem średnim w badaniu brało udział 33,35 % osób dorosłych, zaś z wykształceniem wyższym 56,09 %.

Z uzyskanych danych wynika, że większość ma wiedzę na temat zjawiska przemocy w rodzinie, potrafi ją zdefiniować oraz wskazać jej formy. Jednak aż 17,65 % ankietowanych osób dorosłych i 14,63% spośród dzieci nie udzieliło odpowiedzi na pytanie: „Co według Pani/Pana/Ciebie oznacza słowo „Przemoc””. Wnioskować można, że definicja ta stanowiła dla nich problem lub wynikało to z niechęci do brania udziału w ankiecie albo braku czasu na jej kompletne uzupełnienie.

Ankietowani wypowiedzieli się również w zakresie czynników wpływających na przemoc w rodzinie. Wśród dorosłych najbardziej znaczącym w tym zakresie okazał się alkoholizm (129 wskazań), zaraz po nim narkomania (103 wskazania). Dla 94 osób ważnym czynnikiem jest wychowanie. Wśród młodzieży najwięcej wskazań (58) było również na alkoholizm, poza tym 42 dzieci uznało, że duży wpływ ma wychowanie, a następnie narkomania (35 wskazań).

Wśród dorosłych osób uczestniczących w badaniu aż 22,79 % doświadczyło kiedykolwiek przemocy ze strony innych członków rodziny, zaś wśród młodzieży w powyższej sytuacji znalazło się 8,54 % ankietowanych. Poza tym młodzież była świadkiem przemocy w rodzinie w 7 przypadkach. Wskazane akty przemocy były przeważnie do koleżanek i kolegów.

Ankietowani w 78,44 % wiedzą gdzie może zwrócić się o pomoc w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przede wszystkim wskazana tu była policja, pomoc społeczna, szkoła (pedagodzy, wychowawcy), telefon zaufania, telefon alarmowy. Pozostali badani wiedzy takiej nie posiadają. Zdaniem 97,06 % rodziców przemocy nie da się usprawiedliwić, a dodatkowo 87,5 % uznała, że przemoc nie jest sprawą prywatną. Natomiast wśród młodzieży 89,02 % uważa, że przemocy nie da się usprawiedliwić, zaś 63,41 % z nich uważało, że przemoc nie jest sprawą

prywatną.

Z badań przeprowadzonych wśród dorosłych wynika, że w większości przypadków (80,88 %) uważają oni, że niezależnie od dobra dzieci nie powinno się trwać w związku przemocowym, 4,41 % badanych wskazało, że powinno się wytrwać w przemocowym związku dla dobra dzieci. Pozostałe 14,71 % ankietowanych nie wyraziło opinii w tym zakresie.

Przeprowadzona ankieta pozwoliła także na określenie czy osoby dorosłe znają kogoś, kto stosuje przemoc w rodzinie. Wśród dorosłych ankietowanych 67,65 % nie znają osób stosujących przemoc, a 29,41 % zna takie osoby, zaś 2,94 % nie udzieliło odpowiedzi.

Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie na terenie Gminy Niedrzwica Duża od roku 2019 do 2021 przedstawiają się następująco:

- w 2019 roku przeprowadzonych było 45 procedur, 31 z nich stanowiło nowo wdrożone procedury, a 14 było kontynuacją działań z lat ubiegłych,
- w 2020 roku przeprowadzonych było 36 procedur, 26 z nich stanowiło nowo wdrożone procedury, a 10 było kontynuacją działań z lat ubiegłych,
- w 2021 roku przeprowadzonych było 29 procedur, 22 z nich stanowiło nowo wdrożone procedury, a 7 było kontynuacją działań z lat ubiegłych.

Przedstawiona diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie, zagrożenia z niej wynikające oraz zebrane dane statystyczne potwierdzają zasadność tworzenia i realizacji wieloletnich programów przeciwdziałania przemocy.

4. Cele, działania, adresaci, sposoby realizacji

Cel główny programu stanowi ograniczenie przemocy w rodzinach mieszkających na terenie gminy Niedrzwica Duża oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cel główny programu będzie realizowany poprzez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

1. Koordynacja działań instytucji wobec ograniczenia problemu przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

4. Podniesienia jakości pomocy świadczonej rodzinom, w których występuje przemoc.

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje cztery podstawowe obszary działań, które skierowane są do różnych odbiorców.

1. Działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) – podejmowane w ramach profilaktyki, ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólnie pozytywne wartości i styl życia oraz zapobieganie przemocy w rodzinie. Kierowane są do ogółu społeczeństwa, a także osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.
2. Działania interwencyjne – opiekuńcze, kierowane do osób doznających przemocy, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Działania wspierające – psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy.
4. Działania korekcyjno – edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Adresatami programu są:

1. Mieszkańcy gminy Niedrzwica Duża.
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne.
3. Sprawcy przemocy w rodzinie.
4. Świadkowie przemocy w rodzinie.
5. Osoby, instytucje, podmioty zajmujące się profesjonalnie udzielaniem wsparcia społecznego.

Poszczególne działania programu zostały opracowane w taki sposób, aby umożliwić jak najszerszy kontakt ze środowiskiem lokalnym, a szczególnie z rodzinami i podmiotami doświadczającymi przemocy. Ważną intencją programu jest również dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym pakietem działań, adresowanych do sprawców.

5. Realizacja Programu

1. Cel: Koordynacja działań instytucji wobec ograniczenia problemu przemocy w rodzinie

Zadania	Realizacja / Działania	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji
1) Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny integralnych działań	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań zespołu i grup roboczych, • wdrożenie procedury Niebieska Karta, • diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, • podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, • podejmowanie działań interwencyjnych w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, • rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, • inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, • opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach, • monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy, • prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których doszło do przemocy oraz efektów tych działań, • podejmowanie działań w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty, 	Zespół Interdyscyplinarny Grupy robocze	2023-2027

	<ul style="list-style-type: none"> współpraca poszczególnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy. 		
2) Realizacja programów ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Kierowanie osób dotkniętych przemocą do radców prawnych oraz psychologów i terapeutów - działających przy OPS, współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnych matek, specjalistycznym ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kierowanie na grupy wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, praca socjalna z osobami doświadczającymi przemocy, współpraca służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. 	Zespół Interdyscyplinarny OPS GKds.PiRPA Szkoły Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027

2. Cel: Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie

Zadania	Realizacja / Działania	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji
1) Szkolenie osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> Szkolenie specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy domowej, Szkolenie specjalistów pracujących z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, szkolenie grup zawodowych pracujących z rodziną, w tym pracowników szkół, szkolenie członków zespołu interdyscyplinarnego. 	OPS GKds.PiRPA Szkoły Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027

3. Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne

Zadania	Realizacja / Działania	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji
1) Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Niedrzwica Duża	<ul style="list-style-type: none"> • Rejestrowanie przypadków przemocy domowej, • współpraca w zakresie zbierania i przetwarzania danych dot. zjawiska przemocy w rodzinie. 	OPS GKds.PiRPA placówki oświatowe Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027
2) Uwrażliwienie społeczności lokalnej wobec problematyki przemocy w rodzinie i upowszechnianie informacji na temat: - zjawiska przemocy w rodzinie, - możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - ochrony przed przemocą domową.	<ul style="list-style-type: none"> • Zamieszczenie informacji na stronach internetowych Urzędu Gminy, OPS, szkół, • współudział w debatach społecznych, • organizacja debat z udziałem dzieci i młodzieży szkolnej, • popularyzacja założeń tworzonego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań podejmowanych w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • udział w lokalnych festynach. 	OPS GKds.PiRPA jednostki samorządowe placówki oświatowe Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027
3) Realizacja kampanii społecznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, propagujących konstruktywne formy współżycia w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie lokalnych kampanii społecznych kierowanych do osób doznających przemocy w rodzinie, świadków przemocy oraz osób stosujących przemoc, • współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w realizacji akcji edukacyjnych i kampanii mających na celu zmianę świadomości społecznej w obszarze przemocy w rodzinie, • udział w kampaniach o zasięgu ponadlokalnym, • opracowanie materiałów informacyjnych, tj. ulotek, informatorów, poradników 	Jednostki samorządowe OPS GKds.PiRPA placówki oświatowe Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027

	i rozpowszechnienie ich w miejscach użyteczności publicznej.		
--	--	--	--

4. Cel: Podniesienia jakości pomocy świadczonej rodzinom, w których występuje przemoc

Zadania	Realizacja / Działania	Realizatorzy i Partnerzy	Termin realizacji
1) Udzielanie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie, pozostającym w środowisku zamieszkania.	<ul style="list-style-type: none"> • wdrożenie procedury „Niebieskiej Karty” • powołanie grup roboczych do pracy z konkretnymi przypadkami, • przeprowadzanie interwencji kryzysowej, • udzielanie wsparcia. 	OPS GKds.PiRPA placówki oświatowe Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027
2) Inicjowanie i realizowanie programów psychoedukacyjnych kierowanych do dzieci, które są ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie oraz ich opiekunów.	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie form pomocy psychologicznej, indywidualnej i grupowej dla dzieci i młodzieży, którzy są ofiarami przemocy domowej, • prowadzenie konsultacji wychowawczych dla rodziców i opiekunów, • organizowanie warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców i opiekunów, • współorganizowanie wyjazdów wakacyjnych z programem terapeutycznym. 	OPS GKds.PiRPA placówki oświatowe Policja Ochrona zdrowia Organizacje pozarządowe	2023-2027

6. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków własnych Gminy Niedzwica Duża umieszczonych w budżecie Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

7. Monitoring, ewaluacja, sprawozdawczość z realizacji Programu

Koordinatorem Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy Niedzwica Duża na lata 2023-2027 jest Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach monitoringu Programu Zespół corocznie będzie przeprowadzał diagnozę zjawiska przemocy w rodzinie.

W terminie do 31 marca każdego roku zostanie przedłożone Radzie Gminy w Niedzwicy Dużej sprawozdanie z realizacji Programu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.